

Adatbázis alapú rendszerek (2015 tavaszi félév)

Előadás

Óraterv (2 óra)

1. Bevezetés, SSADM bevezető, módszertani alapok
2. SSADM technikák
3. SSADM maradék, Oracle alapok, SQL*Plus, SQL Developer
4. PL/SQL nyelv alapok, deklarációs szegmens, végrehajtható szegmens
5. PL/SQL nyelv: kivételkezelő szegmens, alprogramok
6. Oracle triggererek. Objektum-relációs elmélet.
7. Objektum-relációs adatbázis-kezelés Oracle implementációja.
8. Féligstruktúrált modell, XML alapú adatbázis-kezelés
9. Indexek: ISAM, B-fa
10. Hatékonyság: lekérdezések kiértékelése és optimalizálása
11. Adatbiztonság, naplózás
12. Konkurenciavezérlés
13. Adatintegritás, adattárházak, multidimenziós modell
14. Particionált és osztott adatbázisok.

Plusz 1 óra tematikája

- SSADM kiegészítés.
- Adattárolás elvei: fizikai és logikai felépítés általában és Oracle esetén.
- Objektum-orientált adatmodell, ODL nyelv.
- Hash index, R-fa index, clusteres tárolás
- Adatbiztonság: archiválás
- Konkurenciavezérlés: időbélyegzők
- Adatintegritás: adatbázis szövetség, közvetítő

Tananyag: pub/Adatbazisok/Adatb-alapu-rendsz/* .ppt

Gyakorlat

Óraterv (2 óra)

1. Követelmények, szoftverkörnyezet bemutatása, hxxx azonosítók begyűjtése.
2. SSADM projektötletek, diagramtervező programok használata (SmartDraw, Visio)
3. SSADM gyakorlás. Munkacsoportok megalakítása (a csapatvezető jelentkezik feladatra és megjelöli a társait.).
4. Oracle ismerkedés SQL*Plus, SQL Developer környezetben. Oracle demó adatbázis megismerése és lekérdezése.
5. PL/SQL ismerkedés példák alapján.
6. PL/SQL gyakorlás.
7. **ZH1**: PL/SQL (1 óra, 10 pont). SSADM projektek beküldése (PDF formátumban) adatbázist létrehozó szkriptekkel (.sql fájl). A csapatvezető adja be a feladatot, megjelöli a munkák felosztását a csapaton belül.
8. SSADM projektek bemutatása (ppt)
9. JDBC alapú fejlesztés Oracle-hoz.
10. *Tavaszi szünet.*
11. Oracle triggererek.
12. Oracle triggererek gyakorlása.
13. Néhány gyakorlat elmaradhat, ezért gyakorló óra vagy konzultáció. Projekt munkák bemutatása +2 pontért a gyakorlatvezető által megjelölt időpontban (jelentkezés szükséges).
14. **ZH2**: triggererek (1óra, 10 pont). Projekt munkák bemutatása a gyakorlatvezető által megjelölt időpontban + 1 pontért (jelentkezés szükséges).
15. Projekt munkák bemutatása, jegyek lezárása.

Javító ZH-ra egy órarenden kívüli külön meghirdetett időpontban kerül sor a 15. szorgalmi héten.

„1 órás gyakorlatra” járónak a 2, 3, 8, 9, 12, 14 foglalkozások és a projekt munkához kapcsolódó tevékenységek elmaradnak.

Határidők összefoglalása:

- Feladatválasztás, csapatalakítás: március 1 (vasárnap). 23:55
- A dokumentáció és az adatbázist létrehozó szkriptek első beadása: március 22. (vasárnap) 23:55
- A dokumentáció és az adatbázist létrehozó szkriptek végleges beadása: május 3. (vasárnap) 23:55
- Jelentkezés projekt munkák bemutatására: április 20. (hétfő) 23:55

- 1. ZH: a 7. szorgalmi héten (március 16-20 között) a gyakorlat időpontjában
- 2. ZH: a 14. szorgalmi héten (május 4-8 között) a gyakorlat időpontjában
- Javító ZH: a 15. szorgalmi héten, előre meghirdetett időpontban.

A gyakorlati jegy beírása: május 15. péntek

Az Adatbázis alapú rendszerek kurzus teljesítése

A gyakorlat teljesítésének feltételei

A gyakorlat látogatása kötelező. Kettőnél több gyakorlatról való igazolatlan hiányzás esetén a gyakorlat nem teljesített. Igazolt hiányzás esetén a hallgató köteles az igazolást a hiányzását követő első gyakorlaton bemutatni az oktatónak. A hallgató a félév során pontokat gyűjt a következő módon:

1. Két (levelezőn egy) zárthelyi dolgozatra összesen legfeljebb 20 pont kapható. Egy javító ZH írható a teljes anyagból, ekkor azonban a ZH-kra együtt már csak legfeljebb 10 pont adható (vagyis a hallgató sikeres javítás esetén a ZH-kra összesen 10 pontot kaphat. Ha a javító ZH-n pontszáma 10 pontnál kevesebb, a gyakorlat nem teljesített).

2. A hallgatók csoportmunkában kidolgoznak egy-egy teljes adatbázis-alkalmazást az SSADM tervezéstől a számítógépes implementációig. A projektmunkára személyenként legfeljebb 20 pont adható. A projektmunka nem pótolható vagy javítható a végső bemutatás után.

A gyakorlat értékelése elégtelen, ha a ZH-k összpontszáma 10-nél kevesebb, VAGY a projektmunka pontszáma 10-nél kevesebb. Egyébként az értékelés a ZH-pontszám és a projektmunka pontszám összege alapján történik:

20-24 pont: elégséges,

25-29 pont: közepes,

30-34 pont: jó,

35-40 pont: jeles.

Az előadás teljesítésének feltételei

Az előadás anyagából a hallgatók írásban vizsgáznak, amelyen max. 40 pont érhető el. Csak az vizsgázhat, aki a gyakorlatot teljesítette.

A vizsga értékelése:

- 0-19 pont: elégtelen,
- 20-24 pont: elégséges,
- 25-29 pont: közepes,
- 30-34 pont: jó,
- 35-40 pont: jeles.

Projektmunka

A hallgatók csoportmunkában kidolgoznak egy-egy teljes adatbázis alkalmazást az SSADM tervezéstől a számítógépes implementációig. 2-3 fős csoportok lehetnek (levelezőn 1 fős is megengedett). A követelményrendszert az alábbi táblázat foglalja össze, magyarázatot lásd utána.

	1 fős projekt (levelező)	2 fős projekt	3 fős projekt
Adattáblák száma (t)	legalább 4	legalább 6	legalább 8
Adatrekordok száma (r)	legalább 50	legalább 100	legalább 150
Lekérdezések száma (q)	legalább 3	legalább 6	legalább 9
SSADM max. pontszám	7	13	20
Adatb. létrehoz. max. pontszám	6	13	20
Felhaszn. felület max. pontszám	7	14	20
Összes max. pontszám	20	40	60

Platform: Oracle. Ettől eltérni csak kivételes esetben, a gyakorlatvezető előzetes engedélyével lehet (pl. levelező hallgató MS SQL Server projekten dolgozik, stb.) Access és MySQL nem választható.

Alapkövetelmények:

Legalább t összefüggő táblából álló adatbázis-alkalmazás készítendő. Az adatbázist fel kell tölteni adatokkal, összesen legalább r rekorddal. Az alkalmazás az alábbi szolgáltatásokat kell, hogy nyújtsa:

- Adatok aktualizálása (új felvitel, módosítás, törlés) űrlap segítségével minden olyan táblánál, ahol annak van értelme.
- Adatok listázása.
- Legalább q lényegesen különböző lekérdezés, amely tartalmaz összekapcsolást, továbbá csoportosítást (összesítéssel) és/vagy allekérdezést is.
- Integritás ellenőrzés (kulcs feltételek).

SSADM alapkövetelmények:

- Szöveges feladatleírás, követelmény katalógus
- Adatfolyam diagram(ok)
- Egyedmodell(ek)
- Funkció meghatározás, **vagy** egyed-esemény mátrix **vagy** szerep-funkció mátrix
- Relációs adatelemzés (normalizálás, adattáblák leírása)

Értékelés. A projekt értékelése az alábbi három komponensből áll. Az alapkövetelmények teljesítéséért a max. pontszám fele adható, erre jöhetnek további pontok a max. pontszám eléréséig. További pontok csak abban az esetben adhatók, ha a projekt minden eleme teljesíti az alapkövetelményeket!

1. *SSADM modell.* Plusz pont adható mindenért, ami az alapkövetelményeken túl van.

2. *Adatbázis létrehozása és feltöltése* (táblák, indexek, demó adatok). Plusz pont adható: triggerok, PL/SQL modulok, objektum-relációs lehetőségek, nagy mennyiségű, illetve valós adat kezelése, erre vonatkozó tesztek végrehajtása.

3. *Felhasználói felület.* Plusz pont adható: részletes (paraméterezhető) grafikus statisztikák készítése, nagy bináris objektumok (képek, fájlok, stb.) kezelése, kényelmes adatbeviteli és adatlekérési felületek kialakítása (űrlapok, nyomtatóra küldhető jelentések, testreszabható beviteli/lekérdezési felületek, stb.).

A dokumentáció pontszámát az első és a második beadási körre kapott pontszám átlaga adja.

A dokumentációban fel kell tüntetni, hogy a csapattagok közül ki melyik részfeladattal és milyen mértékben foglalkozott!

A csoportok az alábbi két értékelési módból választhatnak:

- a) A csoport tagjai közösen dolgoznak, minden tag ugyanannyi pontot kap.
- b) A csoport tagjai felosztják a munkát, értékelés egyéneként.